

1. De twee getuigen

In Rotterdam-Zuid staat een zorgcentrum met de naam 'Simeon en Anna', een huis voor ouderen. En dat is niet toevallig, want die twee mensen, Simeon en Anna, zijn inderdaad op hoge leeftijd gekomen, vertelt Lukas. Over Anna schrijft hij dat ze 84 jaar oud is. Van Simeon weten we niet wat zijn leeftijd is. Maar als hij Jezus heeft ontmoet, dan zegt hij: 'Nu kan ik rustig sterven.' Dat zeg je niet als je 20 bent, of 30. Ook Simeon zal oud geweest zijn. Deze twee mensen zijn veteranen in het Koninkrijk van God, het zijn de volhouders, de langebaanschaatsers die nooit opgeven, nooit. Moet je eens kijken wat er over hen staat, zó mooi. Over Simeon, in vers 25: 'En zie, er was een man in Jeruzalem, van wie de naam Simeon was, en die man was rechtvaardig en godvrezend. Hij verwachtte de vertroosting van Israël en de Heilige Geest was op hem.' Je zal maar zó beschreven worden... wat leef je dan dicht bij God! En over Anna, in vers 36 en 37: 'Ook Anna was er, een profetes, een dochter van Fanuel, uit de stam van Aser. Zij was op hoge leeftijd gekomen en had na haar meisjesjaren zeven jaar met haar man geleefd. En zij was een weduwe van ongeveer vierentachtig jaar, die de tempel niet verliet en met vasten en bidden God nacht en dag diende.' Anna, haar naam betekent: 'Begenadigde'. En ze is een dochter van Fanuël, dat is de Griekse vorm van de Hebreeuwse naam Pniël, dat wil zeggen: 'Gezicht van God'. Pniël was de plek waar ooit vader Jakob de naam Israël kreeg. En zo herinnert die naam Fanuël aan de oorsprong van het volk Israël. Simeon en Anna: allebei zien ze Jezus, het Kind dat geboren is in Bethlehem, en allebei gaan ze profeteren. Want dit zijn allebei profeten. Van Anna wordt het letterlijk gezegd, dat ze een profetes is, zoals er altijd vrouwelijke profeten geweest zijn, in het Oude en in het Nieuwe Testament. En van Simeon merken we dat meteen, dat hij een profeet is. Ze zijn het roerend met elkaar eens: dit Kind is Gods antwoord op al die gebeden van al die Israëlieten, de eeuwen door. Dit Kind is de beloofde Messias! Hij is het Licht van God, dat gekomen is voor de hele wereld, want Hij zal een licht zijn voor de heidenen, dat zijn de niet-Joodse volken. En Hij zal Israël verheerlijken, zingt Simeon. Twee getuigen, Simeon en Anna. Het is niet toevallig dat ze met hun tweeën zijn. Want er staat in de tora, in de wet van God, dat elke zaak vaststaat op de verklaring van twee of drie getuigen. Je kunt dat nalezen in Deut. 19: 15. Hier zijn die twee getuigen. En nu is er iets bijzonders aan de hand met deze twee getuigen, en dat zit in een detail. Dat detail wil ik met u gaan uitspinnen. Want daar zit een heel verrassende boodschap in. Welk detail bedoel ik? Het gaat om die afkomst van Anna. Wat er staat in vers 36: ze was '... een profetes, een dochter van Fanuel, uit de stam van Aser.'

2. Jezus krijgt de troon van David over twaalf stammen

Ik ga even duizend jaar terug in de tijd. Koning David regeerde over de twaalf stammen van Israël. Zijn zoon Salomo ook. Maar daarna viel het rijk in twee delen uiteen: in het noorden het Tienstammenrijk, dat werd Israël genoemd, of ook wel Efraïm; in het zuiden het Tweestammenrijk, dat werd Juda genoemd, met als hoofdstad Jeruzalem. Daar in Jeruzalem, daar bleven de nakomelingen van David op de troon zitten. En daar, in Jeruzalem, had je soms een goede koning, en soms een slechte koning. In het noordelijke Tienstammenrijk waren er uitsluitend slechte koningen. En elke keer was er weer een ander koningshuis. Dan was er weer een rebel die de koning vermoordde en zelf op de troon ging zitten. Die had dan misschien nog wel een zoon en zelfs een kleinzoon die koning werden, maar daarna kwam er weer een coup, en kwam er weer een ander koningshuis. Uiteindelijk liep het mis. God had daar al eindeloos voor gewaarschuwd, via Zijn profeten. In 722 voor Christus vielen de Assyriërs het noordelijke Tienstammenrijk aan. Ze veroverden het land en namen de bevolking mee naar Assyrië. Althans, het grootste deel van de bevolking. Want er waren ook mensen die vluchtten naar het zuidelijke Tweestammenrijk, naar Juda. En verder waren er mensen die achterbleven in het land, om de akkers te bewerken. De Assyriërs deporteerden weer andere

volken naar het gebied van Israël. En die andere volken vermengden zich met de achterblijvers, en dat werden de Samaritanen. Die Samaritanen zijn er vandaag de dag nog steeds, weet je dat? Het zijn er ongeveer 900, een deel woont vlakbij Nabloes en een deel woont vlakbij Tel Aviv. En die Samaritanen zeggen vandaag de dag nog steeds: 'Wij zijn de nakomelingen van de tien stammen van Israël.'

Al die mensen die weggevoerd zijn naar Assyrië, zijn nooit meer teruggekomen. Vaak wordt er gesproken over de 'verloren tien stammen van Israël'. Maar ze zijn dus niet helemaal verloren gegaan. Je had de vluchtelingen in Jeruzalem en je had de Samaritanen. Alle andere Israëlieten noemen wij nu 'Joden'. Maar de naam 'Jood' komt van 'Juda', het Tweestammenrijk. Ook de mensen uit Juda werden weggevoerd, in 586 voor Christus, naar Babel. Maar zij kwamen wél terug! Dus dat héle volk Israël (12 stammen) heeft zich vooraf voortgezet in het volk van Juda, in de Joden. Het is zelfs zo dat wij het door elkaar zijn gaan gebruiken:

'het volk Israël' is voor ons gevoel hetzelfde als 'het Joodse volk'.

Maar dat is niet zo! Het Joodse volk, dat is Juda! Alleen, er zijn nauwelijks meer Israëlieten over uit die andere tien stammen.

En wat is nu het bijzondere? Waarom vertel ik dit hele verhaal?

Omdat deze twee mensen, Simeon en Anna, de vertegenwoordigers zijn van de twee stammen én van de tien stammen. Simeon is ongetwijfeld een Jood geweest, hij kwam ongetwijfeld uit Juda, anders was het wel extra vermeld. Maar Anna kwam uit de stam Aser ('Ascher', die naam kennen we wel). Zij stamde uit zo'n vluchtelingenfamilie die naar Jeruzalem gevlucht was. En samen vertegenwoordigen zij héél Israël, de twee stammen en de tien stammen! Hier, in de tempel, zie je rondom Jezus het herstel van het volk Israël.

En het is niet toevallig dat juist Lukas daar oog voor heeft. Want Lukas is de enige bijbelschrijver die niet zelf uit het volk Israël voortkwam. Lukas was een Grieks sprekende arts. Hij was vanuit het heidendom tot geloof gekomen. Lukas heeft twee bijbelboeken geschreven: het Evangelie van Lukas en het boek Handelingen. En Lukas benadrukt heel sterk dat God begonnen is in Israël, en dat vanuit Israël het Evangelie de wereld over gegaan is. Lukas begint zijn Evangelie in Jeruzalem, in de tempel. En hij eindigt ook in de tempel. De Jood Mattheüs bijvoorbeeld, die schrijft voor Joden, doet het heel anders. Die begint in Galilea, in het noorden, en hij eindigt ook in Galilea. Hij laat, als Jood, zien: 'Het Evangelie is niet alleen voor ons, Joden, maar voor alle volken.'

Lukas, als niet-Jood, laat juist zien hoe belangrijk Israël is. Pas in zijn tweede boek, Handelingen, beschrijft Lukas hoe het Evangelie de wereld in gaat, vanuit Jeruzalem, de stad van God, tot, uiteindelijk, in Rome, het centrum van de macht.

En juist Lukas, die het belang van Israël onderstreept, juist Lukas heeft oog voor het geheel van die twálf stammen. Wat zegt de engel Gabriël tegen Maria, als hij de geboorte van Jezus aankondigt? Lukas 1: 32: 'God, de Here, zal Hem de troon van Zijn vader David geven.' De troon van David, dat is een troon... niet over twee stammen, maar over twálf stammen! En Lukas laat het zien, héél subtiel, dat God door Jezus Israël herstelt, inclusief die verloren tien stammen. Waar zie je dat aan? aan Simeon en Anna, heel duidelijk! Maar ook aan de manier waarop Lukas aandacht geeft aan de Samaritanen. Hij doet dat het meest van alle vier de Evangelisten. Johannes doet het ook, hij vertelt over de Samaritaanse vrouw, maar Lukas doet het vaker. Lukas vertelt in hoofdstuk 9 dat Jezus en Zijn discipelen door het gebied van de Samaritanen trekken. Maar de Samaritanen reageren vijandig. Jakobus en Johannes zeggen dan: 'Heer, wilt U dat wij zeggen dat er vuur uit de hemel moet komen om hen te verteren?' Maar Jezus zegt: 'Nee, absoluut niet. want de Zoon des mensen is niet gekomen om mensen te vernietigen, maar om mensen te redden.'

Jezus is dus óók voor de Samaritanen gekomen! In hoofdstuk 10 schrijft Lukas, als enige, dat Jezus de gelijkenis vertelt van de barmhartige Samaritaan. En in hoofdstuk 17 vertelt Lukas over de tien melaatse mannen, die door Jezus worden genezen. Er komt er maar één terug om Jezus te bedanken, en die éne is een Samaritaan. Ook die geschiedenis wordt alléén

door Lukas vertelt. Lukas en Mattheüs geven allebei een opmerkelijke tekst van Jezus weer. Hij zegt bij het laatste Avondmaal tegen Zijn discipelen: 'Jullie zullen zitten op tronen en de *twalf* stammen van Israël oordelen' (Lukas 22: 30). In Handelingen 1 beschrijft Lukas de woorden van Jezus, vlak voor Zijn hemelvaart. Wat zegt Jezus dan, in vers 8? 'U zult de kracht van de Heilige Geest ontvangen, Die over u komen zal, en u zult Mijn getuigen zijn, zowel in Jeruzalem als in heel Judea en Samaria en tot aan het uiterste van de aarde.' Zie je dat? Jeruzalem, Judea, Samaria, en dan het uiterste van de aarde. Jeruzalem, dan het Tweestammenrijk, dan het Tienstammenrijk, en dan alle volken. En zo is het boek Handelingen ook opgebouwd: eerst gaat het over Jeruzalem, dan over Judea, dan, in hoofdstuk 8, over het Evangelie in Samaria, en dan gaat het over alle volken, tot in Rome toe, het centrum van de macht. In Handelingen 26, tegen het einde van het boek Handelingen, moet Paulus zich verdedigen tegenover koning Herodes Agrippa. En wat zegt hij dan? Hij zegt in vers 6 en 7: 'En nu sta ik hier en word geoordeeld over de hoop op de belofte die door God aan de vaders gedaan is, die *onze twalf stammen* hopen te bereiken door voortdurend, nacht en dag, God te dienen. Om deze hoop, koning Agrippa, word ik door de Joden beschuldigd.'

3. Op Kerst schittert de trouw van God

Vandaag is het Kerst. En je kunt je afvragen: 'Waarom is Jezus gekomen? Waarom is Hij geboren als een Kindje in een kribbe?' En dit is het antwoord: Hij is gekomen om herstel te brengen: om Zijn volk Israël te herstellen, om de mensheid te herstellen. In de Bijbel is Israël altijd een spiegel van de mensheid. Wat er in de mensheid gebeurt, dat gebeurt in Israël, en wat er in Israël gebeurt, dat gebeurt in de mensheid. Hoe gaat God om met Israël? Denkt Hij: 'Nou, die tien stammen, die zijn toch verloren. Daar denk ik niet meer aan. Ze hadden toch alleen maar slechte koningen. Ik ga alleen verder met Juda, met de Joden.' Is dat wat God denkt? Nee dus! Juist Lukas laat het zien! God geeft óók die tien stammen niet op! We hebben gelezen uit Hosea 11. Daar huilt God om de zonden van het Tienstammenrijk, van Israël, van Efraïm. Hij is zó boos, en Hij is zó verdrietig. En dan zegt God, in vers 8: 'Hoe zou Ik u prijsgeven, Efraïm, u uitleveren, Israël? Hoe zou Ik u prijsgeven als Adama, met u doen als met Zeboïm? Mijn hart keert zich in Mij om, al Mijn medelijden is opgewekt. Ik zal Mijn brandende toorn niet ten uitvoer brengen, Ik zal niet terugkeren om Efraïm te gronde te richten. Want Ik ben God, en geen mens...' Dit is onze God! Dit is jóúw God! Een God die nooit, nooit, nooit Zijn volk opgeeft. Een God die nooit laat varen wat Zijn hand begon. Als Jezus geboren wordt, dan is het bijna 722 jaar geleden dat de tien stammen werden weggevoerd, en verdwenen is Assyrië. Iedereen is ze vergeten... behalve God! Het staat in Prediker 3: 15: 'God zoekt weer op, wat voorbijgegaan is.' Ik dacht bij de voorbereiding: wij hebben het weleens over een olifantengeheugen. Maar wie heeft de olifant geschapen? De Schepper van de olifant moet een nog véél groter geheugen hebben dan Zijn schepsel. God vergeet je nooit! God laat niets uit Zijn handen vallen, niets en niemand! *Onvoorstelbaar is Gods trouw!* Ik was dit jaar in Jeruzalem, en ik kocht daar een Engelstalig boek. Het gaat over de geschiedenis van de CMJ, de Christian Ministry Among Jewish People. Die organisatie is al meer dan 200 jaar bezig om het Joodse volk te dienen. En in dat Engelstalige boek kwam ik opeens een stuk Rotterdamse geschiedenis tegen. Opmerkelijke Rotterdamse geschiedenis! Uitermate opmerkelijk! Wat las ik? In 2005 was er een gebedsgroep, hier in Rotterdam, die gewend was om te bidden voor de stad. Ze werden ertoe geleid, door God, om ook te gaan bidden voor het volk Israël. Ze vroegen aan God, in hun gebed, waar ze die speciale gebedsbijeenkomsten zouden moeten houden. Het moest een plek zijn waar mensen uit alle kerken zich thuis konden voelen. Twee jaar lang bleven ze bidden voor een plek. Na die twee jaar was er iemand in de groep die zei: 'Ik geloof dat God mij heeft laten zien wat we moeten doen. We moeten een kaart van Rotterdam uitspreiden, en daaroverheen een plattegrond leggen van de tabernakel, het draagbare heiligdom van de Israëlieten in de woestijn. Op de plek waar de menora stond, in de tabernakel, daar moeten we prikken.' De

menora, dat is de zevenarmige kandelaar die in de tabernakel stond. Wat deed de gebedsgroep? Ze zeiden: 'Je moet elke profetie toetsen, dus dat zullen we ook nu doen.' Ze namen de kaart van Rotterdam, legden daar de plattegrond van de tabernakel overheen, en prikten op de plaats van de menora. En waar kwamen ze uit op de plattegrond? Bij een huis in de Tulpstraat, op het Noordereiland. Ze gingen er naartoe, en op dat huis hing een papier: 'Te huur'. Wat bleek? Het pand was pas twee dagen eerder vrijgekomen. Ze huurden het pand en vervolgens deden ze een ongelooflijke ontdekking. Precies dit pand was tientallen jaren lang gebruikt om Joden te helpen! Vanaf het einde van de 19^e eeuw werden overal in Oost-Europa Joden vervolgd. In die pogroms werden veel Joden vermoord. De Joden die overbleven, sloegen massaal op de vlucht. Ze wilden allemaal naar Amerika. En zo kwamen ze naar Rotterdam, vanuit Rusland, vanuit Oekraïne, vanuit Roemenië. Vanuit Rotterdam gingen ze met de Holland Amerika Lijn naar New York. En wat gebeurde er nu in de Tulpstraat? Daar werden al die Joodse mensen uit Oost-Europa verder geholpen, door christenen die hen graag wilden helpen. De Joden die er aankwamen waren berooid, door de Jodenvervolgung. Ze hadden niets. En daar, in de Tulpstraat, kregen ze kleren en eten en warme thee. Het huis heette 'Elim', want in de Bijbel is een oase die Elim heet. Meer dan 200.000 Joden zijn er verder geholpen. Totdat de Duitsers in 1940 een einde maakten aan dat werk van Elim. Die gebedsgroep wist van niets. Maar ze stonden versteld. 'Dit huis is het oude Elim!' God Zelf had hen teruggebracht naar de plek waar Hij Zijn goede werk eerder al had gedaan. De HERE was het niet vergeten. Elim bestaat nu nog steeds als Huis van gebed, het is alleen verhuisd naar de overkant van de Tulpstraat. Toen ik dit las, toen dacht ik: 'Dit is onze God! Hij laat nooit los wat Zijn hand begon.' Hij liet de tien stammen niet vallen. Hij laat Israël niet vallen. En Hij laat ons als mensen niet vallen.

4. Er is hoop, ook voor Nederland, ook voor Eurpoa

Weet je, ik kan soms erg somber zijn. Dan spreek ik mensen die zeggen: 'Mijn opa en oma, die waren gelovig. Maar mijn ouders hadden er een hekel aan, het was allemaal zo streng. En ik? Ik ben er niet mee opgegroeid.' Het lijkt wel alsof in één, twee generaties het geloof is opgehouden. God is vergeten! Maar dit is zó bemoedigend! Jij kunt God vergeten, maar God vergeet jou niet. Een volk kan God vergeten, maar God vergeet dat volk niet. Denk nooit dat het allemaal hopeloos is, met het geloof in Nederland, in Europa. Want *onvoorstelbaar is Gods trouw!* Ik sprak een predikant uit Nigeria, die al jaren werkt hier in Rotterdam, pastor Ola. Hij en zijn vrouw doen heel bijzonder werk onder dak- en thuislozen. Zijn kerk is een lichtpunt in IJsselmonde. Wat zei pastor Ola? Hij zei dit: 'Ik kom uit Nigeria en woon nu bijna 28 jaar in Nederland. Mijn vrouw komt oorspronkelijk uit Curaçao. God heeft ons naar Nederland gebracht, omdat God zag dat het geloof in Nederland niet meer zo was als vroeger. Nederland is één van de landen die in het verleden het Evangelie naar Afrika hebben gebracht, maar God zag dat Nederland zich van het geloof afkeerde. Daarom stuurt God al die migranten naar Nederland. Het vuur van het geloof was gedoofd, maar dat vuur moet blijven branden.' Die woorden hebben mij geraakt en diep ontroerd. God ziet ons tobben in Nederland, en roept mensen uit Afrika en andere delen van de wereld om hier het Evangelie te brengen. God werkt en laat jongeren tot geloof komen in christelijke studentenverenigingen, in nieuwe en in oude kerken. Maar ook ouderen komen tot geloof en laten zich dopen, óók in De Samaritaan. Hier en daar mag je het al zien: nieuw geestelijk leven. Mensen die Jezus vinden. Mensen die gered worden. Houd het vast: God laat nooit los wat Zijn hand begon. Hij heeft Israël niet losgelaten, ook de tien stammen niet. Zoals we zongen uit Psalm 98: 'Hij heeft gedacht aan Zijn genade, Zijn trouw aan Israël nooit gekrenkt.' Simeon en Anna, ze zijn sámen getuigen van Gods liefde in Jezus. Jezus heeft de troon van David gekregen, de troon over twálf stammen. De hemelse Vader laat de wereld niet los, nooit! Zijn trouw is onvoorstelbaar groot. En daarom, dáárom zond Hij Zijn Zoon. Daarom werd Jezus geboren in een kribbe. Daarom vieren we vandaag met overtuiging, met hoop, met blijdschap... het Kerstfeest! Amen.